

Pasprotokoller

Frit tilgængeligt

Det skal du vide, før du starter:

Navnet på den rejsende, ca. tidspunkt for, hvornår han eller hun ankommer eller rejser fra en bestemt retskreds, samt navnet på retskredsen.

Kommer personen til retskredsen ?

Rejser personen fra retskredsen?

Find den blå registratur for retsbetjentene under R i reolen i Vejledningen. Arkivalier vedrørende pasvæsen, se afd. G: Politiforvaltning.

Det blev ikke registreret i pasprotokollen, når man ankom til sit bestemmelsessted. Passet kan dog være afleveret ved ankomsten. Prøv derfor at lede efter dokumenter til pasprotokollen.

Hvis personen er rejst over vandet:
Foreviste pas i færgebyen: Alle, der rejste med færge, skulle indtil 1846 forevise pas.

Hvis personen har taget ophold under rejsen:
Foreviste pas i den besøgte retskreds.

Find en pasprotokol over udstedte pas. Se evt. specialregistratur: Pasprotokoller. Her kan du se, hvad pasprotokollerne fra de sjællandske købstæder indeholder.

Her ses det sted, personen rejser til.

Her ses det sted, personen kommer fra.

Vigtige færgeruter

Nogle vigtige færgeruter var bl.a. Nyborg-Korsør, Helsingør-Helsingborg, Århus-Kalundborg, Vordingborg-Falster, Rødby-Heiligenhafen og Gedser-Warnemünde.

STATENS ARKIVER

LANDSARKIVET FOR SJÆLLAND
LOLLAND-FALSTER & BORNHOLM

Pasprotokoller i provinsen

Et pas er et dokument udstedt af myndighederne, der tillader en person at rejse et bestemt sted hen, og som samtidig kan bruges som identifikationspapir under selve rejsen.

Tidligere skulle man bruge pas, når man rejste fra landsdel til landsdel samt til udenlandsrejser. Indtil 1846 gjaldt det for alle danskere. Det betyder, at en sjællænder skulle have pas for fx at rejse til Lolland-Falster, Fyn eller Jylland.

Han skulle også bruge pas, hvis han skulle rejse til udlandet. Udenlandspas for danskere blev afskaffet i 1862. Rejsepas, som vi kender dem i dag, blev indført i 1917.

Udstedte og foreviste pas

På de udstedte pas skulle der fra 1808 fremgå ansøgerens navn, fødested, højde, udseende, hvor han skulle rejse hen m.m. Disse oplysninger findes mange steder også noteret i pasprotokollerne.

I de byer, hvor man ønskede at overnatte på sin rejse, skulle man ved ankomsten henvende sig til den lokale politimyndighed for at forevise sit pas og få det påskrevet med dato, retskredsens navn samt øvrighedspersonens underskrift.

I pasprotokollerne over foreviste pas findes bl.a. oplysninger om, hvor og hvornår det er udstedt, hvornår det senest er påtegnet, hvornår indehaveren er ankommet, og hvor han skal hen. På den måde kan man følge personens rejse.

Man blev som hovedregel ikke noteret i pasprotokollen, når man ankom til sit bestemmelsessted, men

afleverede i stedet sit pas. Det er i nogle tilfælde bevaret.

Før man fik lov til at rejse over vand med færge, skulle man forevise et gyldigt pas. Alle, der indtil 1846 rejste over fx Storebælt eller Øresund, skulle registreres. Fra især Korsør og Helsingør byfogeder findes der derfor lange rækker af pasprotokoller. Efter 1846 var det kun specielle grupper, der skulle forevise pas.

Håndværkere, tyende og udlændinge

I løbet af 1800-tallet skulle nogle samfundsgrupper benytte pasbøger, hvor evt. flytninger eller rejser skulle noteres. Forevisninger hos politimyndighederne vil oftest være nævnt i pasprotokollerne.

Fra 1828 skulle alle rejsende håndværkssvende således anskaffe sig en "vandrebog". I alle de retskredse, som de kom til på deres rejse, skulle bogen forevises hos politiet.

I 1833 blev det pålagt tjenestefolk at have en Skudsmålssbog, der skulle forevises hos politimestrene i byerne og hos sognepræsterne på landet. De fleste steder vil rejsende tyende være noteret i de såkaldte tyendeprotokoller i retsbetjentarkiverne (afd. G). Først efter 1875 er der ført tyendeprotokoller på landet.

Fra 1875 skulle udlændinge ikke længere have gyldigt pas, når de rejste i Danmark. De skulle i stedet have en "opholdsbog", hvor udstedelse og forevisninger skulle indføres. Pastvang for udlændinge blev genindført i 1917.

Sådan kan bestillingssedlen se ud:

 STATENS ARKIVER LANDSARKIVET FOR SJÆLLAND LOLLAND-FALSTER & BORNHOLM		Bruger (efternavn først) Jensen, Jensine		Udfyldes af bruger			
Dato 12 04		Plads nr. 13					
bestiller følgende arkivalier BRUG BLOKBOGSTAVER				Udfyldes af bruger			
Arkivskaber (myndighed, institution, person eller organisation) Helsingør Byfoged							
Titel (arkivaliernes betegnelse ifølge registraturen) Pasprotokol							
År (fra-til) 1841	Evt. journalnummer (sagens nummer)	Evt. bestillingsnummer (ifølge registratur) G-216		Udfyldes af arkiver			
Kan ikke udleveres:	Benyttes ved skranken	Utilgængelig	Skrebelig		Er filmet	Er udlånt	
Eksp. af:	Initialer	Bd.	Pk.		Læng.	Stk.	Film etc.
Flere arkivenheder (bind, pakker etc.) må kun bestilles på samme seddel, når de er fortløbende							